

ULUSLARARASI EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ SEMPOZYUMU

27-28 EKİM 2017

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ, SİVAS

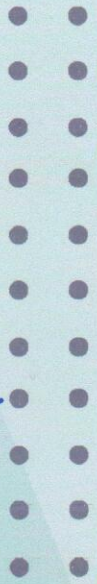
KATILIM BELGESİ

ALİ AYHAN

27-28 Ekim 2017 tarihleri arasında Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile düzenlenenmiş olan Eğitim Teknolojileri Sempozyumu'na "Notasyon Videoları Yoluyla Solfej Eğitimi Çalışmaları Üzerine Bir Değerlendirme: Müzikolaj Örneği" başlıklı bir sözlü bildiri ile katılmıştır.

Prof. Dr. Ali AKSU

Düzenleme Kurulu Başkanı

Notasyon Videoları Yoluyla Solfej Eğitimi Çalışmaları Üzerine Bir Değerlendirme: Muzikolaj Örneği

Ali AYHAN¹

Burak ERTEKİN²

Öz

Sosyal ağlar üzerinde son yıllarda aktif olarak müzik eğitime yönelik paylaşımlar yapılmaktadır. Paylaşımların çoğu çalgı eğitimi, ses eğitimi, müzik teorisi alanı gibi alanlarda yoğunlaşmaktadır. Dünya genelinde, müzik eğitimi alan bireylerin müziksel okuma çalışmalarında önemli bir araç olan solfej çalışmalarına yönelik olarak sosyal ağlar üzerinde farklı formlarda paylaşımlar görülmektedir. Bu çalışmada, solfej metotlarına yönelik sosyal platformlarında paylaşılan video türlerinin ne ölçüde talep gördüğü üzerine kısa bir araştırma yapılmıştır. Bu amaçla Youtube üzerinde müzik eğitimi alanında farklı konu başlıklarında yayın yapan "MUZİKOLAJ" kanalında yer alan solfej eğitimi videolarının izlenme oranları incelenmiştir. Kanal üzerinde Lavignac, Pozzoli, Nava gibi solfej metotlarına yönelik notasyon videoları yer almaktadır. Kanalda yer alan Solfej eğitime yönelik videoların izlenme oranları, bu alana yönelik videoların oldukça yüksek bir izleme potansiyeli olduğunu göstermektedir. Bu tespitten yola çıkılarak, yüksek oranda bir izlenme potansiyeline sahip olan solfejnotasyon videolarının solfej eğitiminde doğru ve etkili kullanımına yönelik görüş ve önerilerde bulunulmuştur. Solfej eğitimi ile ilgili temel kavramların öneminin vurgulandığı çalışmada, solfej notasyon videolarının bu kavramlar üzerindeki etkileri üzerine görüşler de yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: müzik, müzik eğitimi, solfej notasyon videoları

An Evaluation on Solfeggio Education through Notation Videos: Musicology Sample

Abstract

There has been active sharing about music education in social networks in recent years. Most of the sharing focuses on field such as instrument education, vocal training and music theory. In the world it is observed that there are some sharing about solfege education which is an important tool for the people who study music in their musical reading. In this study, a short research was done about how much the video types shared in social networks about solfege methods are demanded. Hence the solfege videos in 'MUZİKOLAJ' channel of Youtube, which broadcasts about different topics of music education, was analyzed on its view ratio. In this channel there are some videos about solfege methods like Lavignac, Pozzoli, Nava. The view ratio of this channel's solfege videos showed that those kind of videos had a great deal of view potential. Based on this fact, some views and suggestions were made about how solfege notation videos, which had a great deal of view potential, could be used effectively and accurately in solfege education. In this study basic concepts of solfege education were emphasized, and there were some views about the effects of these concepts upon the solfege notation videos.

Keywords: music, music education, solfege notation videos

¹ Yrd. Doç. Dr. İnönü Üniversitesi, ali.ayhan@inonu.edu.tr

² Öğretmen, MEB Adıyaman Güzel Sanatlar Lisesi, brkertekin@gmail.com

Giriş

Genel tanımıyla, "Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir" (Uçan 2005, s. 14). Gedikli (2007) ise müzik eğitimini, "sessiz, sonsuzluğun ölçülenmesi içinde seslerle düşündürme, duyurtma, bildirtme, söyletme ve çaldirtma davranışlarını aktarma eylemleri müzik öğretiminin sonucu" (s.8) olarak belirtmektedir. Müzik eğitiminde icra boyutunda yaşanan süreçte en önemli gereksinim nota okuma çalışmalarıyla ilgilidir. Notaların ritmik ve melodik olarak doğru okuma çabalarının başarılı olabilmesi için verilen emeğin çoğu zaman önemsenmeyişi, göz ardı edilmesi, üzerinde yeterince durulmaması müzik eğitiminde sıkça karşılaşılan problemlerden bazılarıdır.

J. F. Agricola geniş anlamda *Anleitung Zur Singkmtst'ta* (1757) İtalyanların "solfeğiren"; Almanların geleneksel olarak "Solmisiren" olarak adlandırdıkları terimin orijinalinde ölçülü ve aralı şarkı söylemeyi (ya da çalmayı) ifade ettiğini belirtir (Sadic, 1980, s. 454). Müzik terminolojisinde kısaca Solfej Eğitimi olarak adlandırılan kavram, dönemden dönem çeşitli isimlerle anılmıştır ancak günümüzde bu kavramı "Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Eğitimi" tam olarak karşılayabilmektedir. Müziksel İşitme Okuma Yazma öğretimine ülkemizde ilk kez, Atatürk'ün "BenimOkulum" dediği, Musiki Muallim Mektebi'nde "Musiki Kıratı" adıyla yer vermeye başlanmış, bu ad 1937-1938'de "Kulak Terbiyesi" olarak değiştirilmiştir. Sonraları bu iki öge birbirlerine eklenerek "Kulak Eğitimi ve Solfej", günümüzde ise "Müziksel İşitme Okuma" ya da "Müziksel İşitme Okuma-Yazma" olarak adlandırılmaktadır (Özgür ve Aydoğan, 2002, s. 3).

Solfej kelimesi "sol" ve "fa" hecelerinin birleşmesiyle "solfalama" kelimesinden gelmektedir. Zamanla 'fa' hecesi 'fe'ye dönüşmüştür. Yine Gazimihal solfeji şöyle tanımlamıştır:

1. Nota adları ile söylemek yolundan bir ses parçasını okuyuş,
2. Solfeje mahsus olarak yazılı parçalardan birleşik nota mecmuası veya kitap,
3. Musikin ihzari bilgi ve prensiplerinin öğrenim ve öğretimine de solfej denir (Gazimihal, 1961, s. 234).

Müzik teorisinin temel bilgilerinden olan nota bilgisi öğretiminde uygulamalı şekilde gerçekleştirilen melodik alıştırmalar Bu amaçla hazırlanmış ses müziği parçalarını nota adlarını belirterek okuyup seslendirir. (Say 1985, s. 483-484). Solfej uygulaması yoluyla nota bilgisinin yanı sıra, müzik teorisinin başlıca konuları olan, diziler, perdeler, aralıklar, tonalite gibi temel bilgiler de öğretilir. Tanımlardan yola çıkarak, notaların doğru ritim ve ses yüksekliğinde seslendirilerek okuma çalışmaları müzik biliminde solfej eğitimi olarak adlandırılmaktadır. Solfej okuma çalışmaları, bireylerin müziksel gelişimine katkıları açısından düşünüldüğünde oldukça önemlidir. Doğru solfej okuyamayan birey icra aşamasında başarısızlıklar ile karşılaşır.

Solfej eğitimi alan bireyler belirli kurallar içerisinde verilen eğitim ile zamanla ustalaşır. Bireyler solfej okuma çalışmalarında bir yandan ritimsel bir yandan ise aralıksal boyutta müziksel imgeleri çözümleyerek seslendirim yapmaktadır. Müziğin ritim ve ses imgelerini doğru algılayarak seslendiren bireyler, solfej okuma çalışmaları sayesinde müziksel okuma gelişimine yönelik kazanımlarını kolaydan zora, basitten daha karmaşığa giden bir süreç halinde geliştirirler. Bu anlamda solfej eğitiminin

gelişim aşamalarına olumlu katkılarda bulunan çalışma yöntemleri yada materyallerinin kullanımı söz konusudur. Solfej okuma çalışmalarında en çok kullanılan yöntemlerden birisi kaynak kitap kullanımudur. Solfej okuma çalışmalarına yönelik olarak hazırlanan bu kitaplar en temelden en üst seviyeye kadar sıralanabilirler. Solfej kitaplarında önerilen çalışma yöntem ve teknikleri, etüt ve eser örnekleri gibi içerikler eğitmen gözetiminde doğru bir şekilde kullanıldığında verimli gelişime yönelik olumlu sonuçlar alınmaktadır.

Müzik eğitimi alan bireylerin solfej eğitimine yönelik çalışmalarında kullanılan destekleyici dijital materyaller de bulunmaktadır. Finale, Notation Musician, Mus2, Sibelius vb. olanlar bilgisayar klavyesi, Mouse yardımıyla ya da MIDI klavye ile solfej kitaplarında yer alan ezgisel solfejlere yönelik ses, video formundaki çoklu ortam dosyalarını oluşturmayı sağlamıştır. Bu dosya türleri dijital teknolojinin gelişimi ile bağlantılı olarak zamanla geliştirilerek günümüzde de farklı boyutlarıyla kullanılmaya devam etmektedir. Ses kayıt cihazlarına, derslerdeki solfej çalışmaları kaydedilip daha sonra ders dışında solfej çalışmalarına verimli bir ses eşliği ile çalışmaya olanak sağlayan basit bir sistemden; notaların interaktif videolarda ses, ritim ve görüntü takibi gibi olanakları bir arada sunan bir sisteme gelinmiştir. Notasyon videosu olarak adlandırılan bu videolar nota yazım ve video düzenleme yazılımları ile farklı teknikler kullanılarak hazırlanmaktadır.

Bu çalışmada notasyon videolarının solfej eğitiminde kullanılabilirliği üzerine bir araştırma yapılmıştır. 2005 yılında 3 eski PayPal çalışanı tarafından kurulan ve Kasım 2006'da Google tarafından 1.65 milyar dolara satın alınan **YouTube**, günümüzde Google'un yan kuruluşlarından biri olarak faaliyetine devam etmektedir. YouTube, kullanıcılarına video yükleme, izleme ve paylaşma imkânı sunmakta ve sitede genel olarak video klipler, televizyon klipleri, müzik videoları, video bloglar, kısa özgün videolar ve eğitim videoları gibi içerikler yayınlanmaktadır (Alexa, 2016). Bu amaçla, youtube üzerinde yayın yapan muzikolaj kanalında yayınlanmak üzere solfej eğitiminde ülkemizde yaygın olarak kullanılan lavignac, pozzoli gibi solfej metotlarına yönelik interaktif videolar hazırlanarak ilgili kanalda yayınlanmıştır.

Kanalda solfej eğitimi üzerine yönelik oynatma listelerindeki videolar büyük bir talep görmektedir. Dünyanın farklı bölgelerinden gelen veriler ışığında kanal üzerinde yayınlanan solfej eğitimi videolarının yaygın bir şekilde kullanıldığı ortaya çıkmıştır.

Genel bir tanımla İnteraktif video, içerisinde sadece saniyeler ve dakikalar arasında dolaşmak yerine "bir sonraki görüntü", "önceki sahne" ve "son olay" gibi dolaşım seçeneklerine sahiptir (Hammoud, 2006). Lupp'a göre (1984), interaktif videoyu "mesajların sırasının ve seçiminin kullanıcı tarafından belirlendiği video" olarak tanımlar ve ekler "interaktif video temel olarak dinleyici ya da izleyici ile etkileşime geçme özelliğine sahip görsel (ya da kitle-görsel) iletişim" olarak açıklar. Özcan (2003) ise interaktif videoyu "kullanıcının müdahalesiyle belli bir bilgiye erişme ya da belli bir mekanizmayı harekete geçirmeyi sağlayan aracın tasarımı" olarak tanımlamaktadır. İnteraktif videolarda ses (yükseklik ve ritim) ve görüntü (notasyon) imgelerinin bir arada sunulması solfej eğitimine farklı bir yaklaşım getirmektedir. Hazırlanan videolarda karmaşık gelen ritimlerin, farklı aralıktaki seslerin uyum içinde takip edilebildiği notasyon video sisteminin bir diğer avantajı da metronom değerlerine uygun çalışma olanağı sağlamasıdır. Kitaplardayken alan videolar

derslerde çoğu zaman ağır yada daha hareketli tempolarda çalışılıp gerçek ritim değerlerinde çalışılmamaktadır.

Öğrenme etkinliği olarak çalışma prensipleri içerisinde farklı tempolarda nota çalışmaları tabiki önemlidir. Ancak deşifre aşaması bitiminde eser ya da etütlerin gerçek tempolarında icrası da önemlidir."Deşifre her profesyonel müzisyenin sahip olması gereken en önemli becerilerden biridir." (Henry and Mobberley, 2000, s. 245). "Hazırlık çalışması yapmadan, müziği ilk görüşte okuma ve sergileme yeteneğidir." (Apel, 1951, s. 679-680) Çaldıkları çalgı ne olursa olsun müzisyenler deşifre çalışarak okuma yeteneklerini geliştirebilirler. Besteciler, çalıcılar, öğretmenler ve araştırmacılar için deşifre ve solfej ustalığı çok önemlidir. Müzikal kalıp okuma ve zihinsel işitme yeteneği vazgeçilmez bir araçtır" (Henry ve Mobberley, 2000, s. 245). Bu anlamda muzikolaj kanalında yer alan videoların çalışılması aşamasında, orijinal tempoların yanı sıra youtube üzerinde var olan bir özellik sayesinde parçaların ritim değerleri belirli oranda hız değerleri değiştirilebilir. Böylelikle orijinal tempoda okunması zor olan bir solfej parçasının youtube izleme penceresinde yer alan ayar düğmesi yardımı ile temposunun tercih edilen oranda düşürülerek ya da artırılarak deşifre-etüt anlamında tekrarlar yapılabilmesi de söz konusudur. %25 %50 %75 gibi oranlar ile çalışan bu sistem ritmik olarak zor olan pasajların istenilen tempoda ayarlanarak icrasına olanak sağlamaktadır.

Bulgular ve Yorum

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın sonuçlarına yönelik bilgiler yer almaktadır. Muzikolaj kanalında yer alan solfej eğitime yönelik kullanılabilen notasyon videolarının 27 Ekim 2017 tarihine kadar olan izlenme sayıları aşağıda gösterilmektedir. Toplamda 236106 gibi bir izlenme sayısına ulaşan kanalda solfej eğitime yönelik videoların yine 25 Haziran 2016 - 25 Ekim 2017 tarihli istatistiklere göre dünyada 139 farklı bölgede izlendiği tespit edilmiştir. Kanalda yer alan farklı türde notasyon videolarının da toplamına bakıldığında 25 Haziran 2016 - 25 Ekim 2017 tarih aralığında toplamda 544202 kez izlendiği görülmektedir.

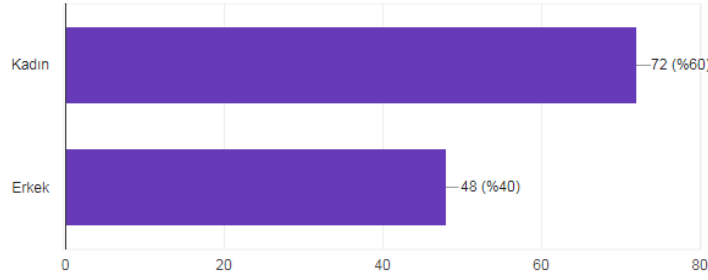
Lavignac 1A: 171 video, 16.601 görüntüleme

Lavignac 2A: 103 video, 32.220 görüntüleme

Pozzoli: 55 video, 3.435 görüntüleme

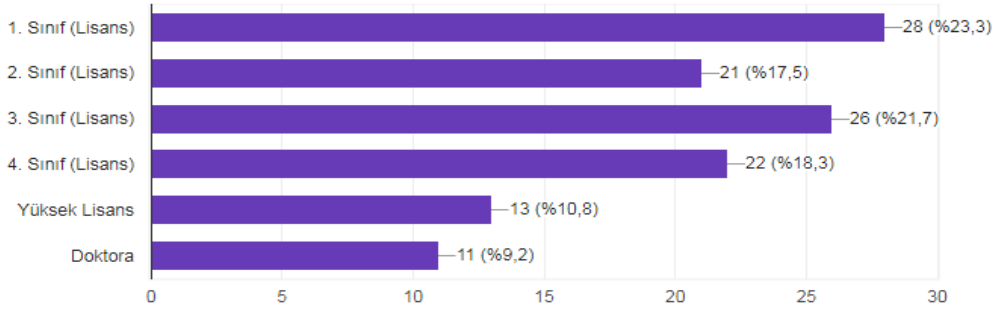
Ezgi Kütüphanesi: 106 video, 183.850 görüntüleme

Araştırmada muzikolaj kanalında solfej eğitime yönelik yayınlanan notasyon videolarının ve genel olarak solfej eğitime yönelik eğitim aşamalarının genel hatlarıyla ne gibi tutum ve davranışlar içerisinde gerçekleştiğinin tespiti amacıyla İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Lisans Öğrencilerine ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans ve Doktora Öğrencilerine uygulanan araştırma anketinin sonuçlarına göre oluşan şekiller ve yorumları aşağıdadır.

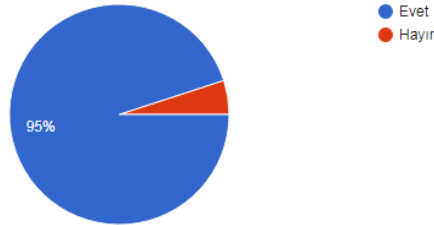
Şekil 1. Cinsiyet Dağılımı

Şekil 1de araştırma anketine katılanların %60 kadın, %40'ının erkek olduğu gözlenmektedir.

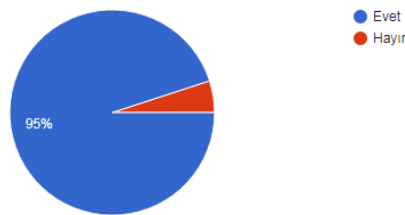
Şekil 2. Katılımcıların Öğrenim Düzeyleri

Şekil 2'de katılımcıların öğrenim düzeylerine ilişkin yüzdeler görülmektedir. Buna göre en fazla katılımın lisans öğrencilerinden olduğu görülmektedir.

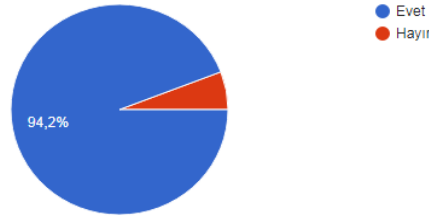
Şekil 3. Solfej Eğitimi Alan ve Almayan Katılımcıların Oranı

Şekil 3 de katılımcıların solfej eğitimi alıp almadıklarına dair soruya verilen cevaplarda 114 kişinin evet 6 kişinin ise hayır cevabı verdiği gözlenmektedir.

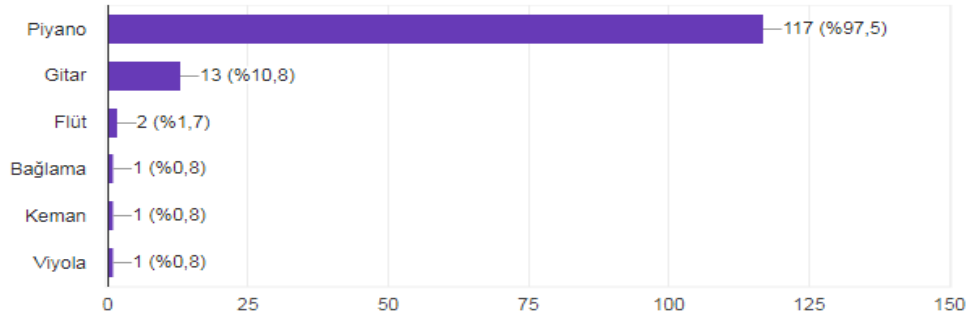
Şekil 4. Armonik Aralıklar

Şekil 4’de katılımcıların armonik aralıklar konusunda deneyimli ve bilgi birikimi sahibi olarak solfej çalışmanın, solfej okuma-deşifre tutumları üzerinde başarılı olma durumlarına dair olumlu bir etkisi var mıdır sorusuna 114 kişinin evet 6 kişinin ise hayır cevabı verdiği gözlenmektedir.

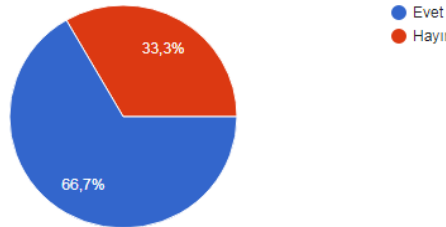
Şekil 5. Çalgı Yardımı Alanların ve Almayanların Oranı

Şekil 5’de katılımcıların Solfej deşifresi yaparken çalgılardan yardım alıp almamış sorusuna 113 kişinin evet 7 kişinin ise hayır cevabı verdiği gözlenmektedir.

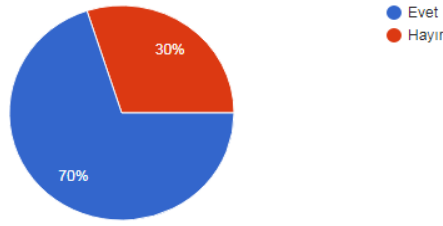
Şekil 6. Solfej Esnasında Kullanılan Çalgılar

Şekil 6’da hangi çalgı yardımıyla solfej çalışması yaparsınız sorusuna 117 kişinin piyano cevabı verdiği gözlenmektedir. Piyano dışında 13 kişi gitar, 2 kişi flüt 1’er kişi ise bağlama, keman ve viyola çalgıları ile solfej çalışmaları yaptıklarını belirtmiştir.

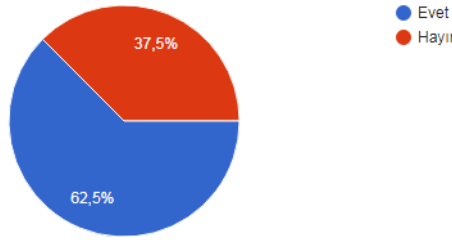
Şekil 7. Solfeje Ait Ses Kayıtlarının Kullanımı

Solfej eğitimi için çalıştığınız ilgili solfeje ait ses kayıtları (mp3, wavvs) kullanır mısınız sorusuna 80 kişi evet 40 kişi ise hayır cevabı vermiştir. (Şekil 7)

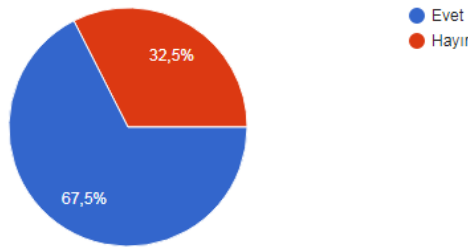
Şekil 8. Solfej Çalışmalarında Entonasyon Sorunlarının Çözülmesi İçin Ses Kayıtları, Video Dosyaları Vb Araçların Kullanımı

Solfej çalışmalarında entonasyon sorunlarının çözülmesi için ses kayıtları, video dosyaları gibi dijital materyalleri kullanır mısınız sorusuna verilen cevaplardan 84'ü evet 36'sı ise hayır şeklinde görülmektedir. (Şekil 8)

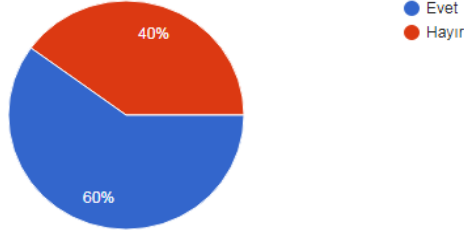
Şekil 9. Solfej Çalışmaları İçin Bona Çalışması Yapma

Solfej çalışmaları için bona çalışması yapar mısınız sorusuna 75 evet 45 hayır yanıtı verildiği gözlenmektedir. (Şekil 9)

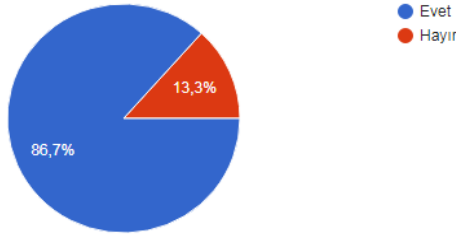
Şekil 10. Solfej Çalışmalarında Ritim Sorunlarının Çözülmesi İçin Ses Kayıtları, Video Dosyaları Gibi Dijital Materyallerin Kullanımı

Solfej çalışmalarında ritim sorunlarının çözülmesi için ses kayıtları, video dosyaları gibi dijital materyalleri kullanır mısınız sorusuna 81 kişinin evet 39 kişinin ise hayır cevabı verdiği gözlenmektedir (Şekil 10)

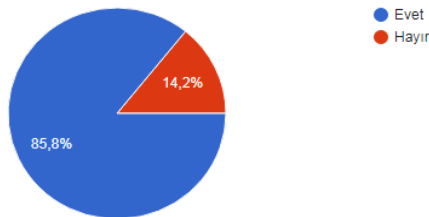
Şekil 11. Solfej Eğitimi İçin Youtube Üzerinde Var Olan Kanallarda Yer Alan Solfej İle İlgili Videoların Kullanımı

Solfej eğitimi için youtube üzerinde var olan kanallarda yer alan solfej ile ilgili videoları kullanır mısınız sorusuna 72 kişinin evet 48 kişinin ise hayır cevabı verdiği gözlenmiştir. (Şekil 11)

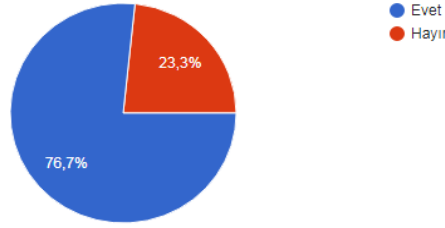
Şekil 12. Solfejlere Ait Notaların Etkileşimli Sunulmasının Faydalı Olup Olmadığı

Notasyon videoları olarak adlandırılan ve solfejlere ait notaların etkileşimli (ritim ses gibi imgelerinin bir arada görsel ve hareketli olarak) sunulması solfej çalışmalarına faydalı mıdır sorusuna 104 kişinin evet 16 kişinin ise hayır cevabı verdiği gözlenmektedir. (Şekil 12)

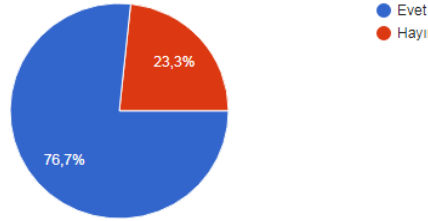
Şekil 13. Notasyon Videoları Yoluyla Solfej Okuma Çalışmaları Entonasyon Ve Ritim Problemlerini Çözmede Faydalı Görülüp Görülmediği

Notasyon videoları yoluyla solfej okuma çalışmaları entonasyon ve ritim problemlerini çözmek konusunda faydalı mıdır sorusuna 103 kişi evet 17 kişi ise hayır yanıtı vermiştir. (Şekil 13)

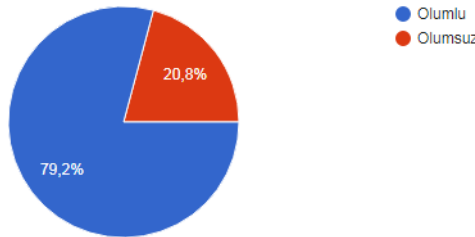
Şekil 14. Notasyon Videoları İle Solfej Çalışmanın, Aralık Bilgisinin Gelişimi Yönünde Faydalı Görülüp Görülmediği

Notasyon videoları ile solfej çalışmanın, aralık bilgisinin gelişimi yönünde faydası var mıdır sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde 92 kişinin evet 28 kişinin ise hayır yanıtı verdiği gözlenmiştir. (Şekil 14)

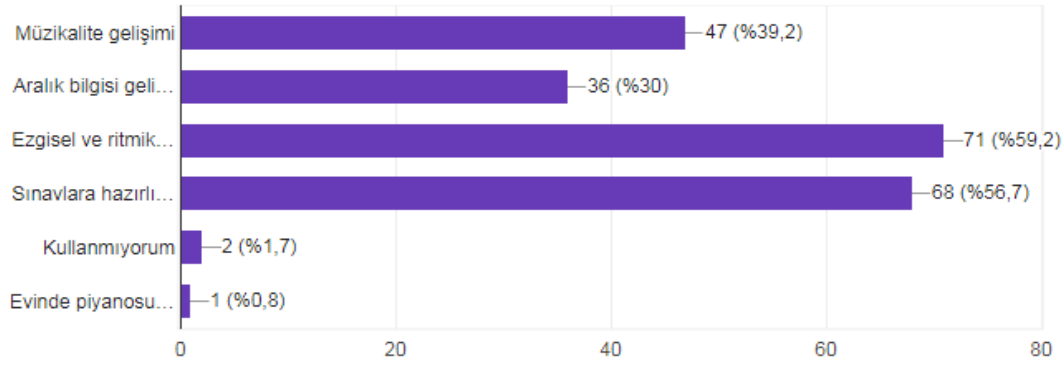
Şekil 15. Muzikolaj Kanalında Yer Alan Solfej Notasyon Videolarından Faydalanma

Solfej çalışmalarınıza destek amaçlı olarak muzikolaj kanalında yer alan solfej notasyon videolarından faydalanıyor musunuz sorusuna 78 kişinin evet 42 kişinin ise hayır yanıtı verdiği tespit edilmiştir. (Şekil 15)

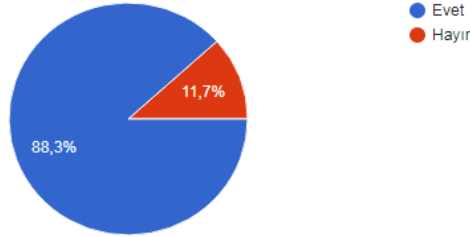
Şekil 16. Muzikolaj Kanalında Yer Alan Solfej Eğitimi Videolarının Solfej Eğitimi Çalışmalarına Katkısı

Muzikolaj kanalında yer alan solfej eğitimi videolarının solfej eğitimi çalışmalarınıza katkısını nasıl buluyorsunuz sorusunda 95 kişi olumlu 25 kişi ise olumsuz seçeneğini işaretlemiştir. (Şekil 16)

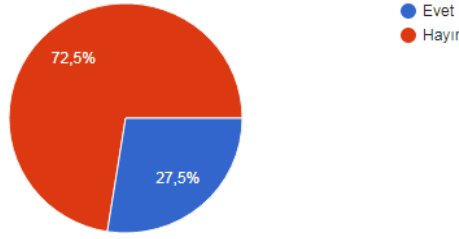
Şekil 17. Muzikolaj Kanalında Yer Alan Solfej Eğitimi Videolarının Kullanım Amaçları

Birden fazla seçeneğin işaretlenebildiği “muzikolaj kanalında yer alan solfej eğitimi videolarını genel olarak hangi amaçla kullanıyorsunuz sorusuna verilen yanıtlar Şekil 17 de gösterilmektedir. Buna göre en fazla yanıt 71 ve 68 kişi ile ezgisel ve ritmik okuma yolu ile entonasyon gelişimi ile sınavlara hazırlık çalışmalarında kullandığı söylenebilir. Aralık bilgisi gelişimine yönelik notasyon videolarını kullanan kişilerin sayısı olarak 36 olarak görülmektedir. 47 kişi ise notaston solfej videolarını müzikalite gelişimi için kullandığını ifade etmiştir.

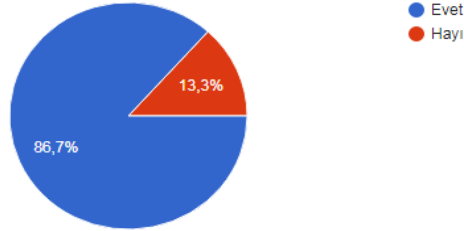
Şekil 18. Youtube Kanalının Faydalı Bulunup Bulunmadığı

Şekil 18 de Muzikolaj kanalında yer alan solfej eğitimi videolarının akıllı telefon, tablet vb. ortamlarda dijital bir kitap olarak elimizin altında olduğu düşünüldüğünde teknolojiyi müzik eğitiminde aktif kullanmak adına ilgili youtube kanalını faydalı buluyor musunuz sorusuna 106 kişinin evet 14 kişinin ise hayır cevabı verdiği gözlenmektedir. Bu anlamda ilgili soru ile ilgili kanalda yer alan videoların faydalı olduğu söylenebilir.

Şekil 19. Solfej Eğitimi Notasyon Videosu Yayınlayan Farklı Kanallar Hakkında Bilgi Sahibi Olunup Olunmadığı

Şekil 19’da muzikolaj kanalına benzer olarak solfej eğitimi notasyon videosu yayınlayan farklı kanallar hakkında bilginiz var mı sorusuna 87 kişinin evet 33 kişinin ise hayır cevabı verdiği gözlenmektedir. Buna göre sosyal medyada bu alana yönelik çalışmaların takip edildiği söylenebilir.

Şekil 20. Solfej Eğitimi İçin Notasyon Videolarının Solfej Eğitimine Katkısının Olup Olmadığına Dair Görüşler

Şekil 20’de solfej eğitimi için notasyon videolarının solfej eğitimine katkısı olduğunu düşünüyor musunuz sorusuna verilen cevaplarda 104 kişinin evet 16 kişinin ise hayır cevabı verdiği görülmektedir.

Sonuçlar

Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcıların büyük çoğunluğunun solfej eğitimi aldıkları görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu armonik aralıklar konusunda deneyimli ve bilgi birikimi sahibi olarak solfej çalışmanın, solfej okuma-deşifre tutumları üzerinde başarılı olma durumlarına dair olumlu bir etkisi olduğunu düşünmektedir.

Katılımcıların solfej çalışmalarına yönelik deşifre yaparken çalgılardan büyük ölçüde yardım aldıkları gözlenmiştir. Bu anlamda en fazla ise piyanodan yararlandıkları ortaya çıkmıştır. Solfej çalışmalarında ses kayıtlarının (mp3, wavvs) kullanımının büyük ölçüde tercih edildiği görülmektedir. Ses kayıtları, video dosyaları gibi dijital materyallerinin entonasyon sorunlarının çözülmesi büyük ölçüde tercih edildiği gözlenmiştir.

Katılımcıların büyük çoğunluğunun bona çalışmalarına önem verdiği gözlenmiştir. Ayrıca solfej çalışmalarında ritim sorunlarının çözülmesi için ses

kayıtları, video dosyaları gibi dijital materyallerini de büyük ölçüde kullandıkları görülmektedir.

Katılımcılarının büyük çoğunluğunun solfej eğitimi için youtube üzerinde var olan kanallarda yer alan solfej ile ilgili videolardan yararlandıkları tespit edilmiştir. Katılımcıların notasyon videolarının solfej çalışmalarına büyük ölçüde faydalı olduğu görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Notasyon videoları yoluyla solfej okuma çalışmaları entonasyon ve ritim problemlerini çözmek konusunda da faydalı bir çalışma yolu olduğuna dair görüşler de tespit edilmiştir.

Notasyon videoları ile solfej çalışmanın, aralık bilgisinin gelişimi yönünde de büyük ölçüde olumlu görüş alınmıştır. Katılımcıların solfej çalışmalarına destek amaçlı olarak muzikolaj kanalını kullandıkları tespit edilmiştir. Muzikolaj kanalında yer alan solfej eğitimi videolarının solfej eğitimi çalışmalarına büyük ölçüde katkısının olduğu görüşü de çalışmanın bir başka sonucudur.

Kanalda yer alan videoların daha çok ezgisel ve ritmik okuma yolu ile entonasyon gelişimi ile sınavlara hazırlık çalışmalarında kullanıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Aralık bilgisi gelişimine yönelik notasyon videolarını kullanan kişilerin sayısı daha az bir orandadır. Kanalda yer alan solfej videolarını müzikalite gelişimi için kullanıldığı da sonuçlar arasında yer almaktadır.

Katılımcılar muzikolaj kanalında yer alan solfej eğitimi videolarının teknolojiyi müzik eğitiminde aktif kullanmak adına faydalı olduğu görüşünde bulunmuşlardır. Yine katılımcıların, muzikolaj kanalında yayınlanan notasyon videolarına benzer materyalleri farklı sosyal platformlarda da arama eğilimleri içinde oldukları da gözlenmiştir. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda son olarak notasyon videolarının solfej eğitimine oldukça faydalı yönlerde katkılarının olduğu söylenebilir.

Öneriler

Çalışma sonucunda elde edilen verilere göre solfej eğitiminde izlenen yöntemlere destek olarak dijital materyallerin kullanımının oldukça faydalı sonuçlar ortaya koyması önemli bir durumdur. Bu anlamdayoutube gibi sosyal paylaşım platformlarında yer alanmuzikolaj vb. kanallarda yer alan solfej eğitime yönelik olarak hazırlanmış olan notasyon videolarının, 'yardımcı bir kaynak olarak', eğitim süreçlerinde kullanılmasının entonasyon, ritim ve aralık çalışmaları açısından olumlu kazanımlar sağlaması öngörülebilir. Müziksel imgelerin ses ve görüntü olarak algılanmasının kolay bir halde sunulduğu notasyon videolarının müzik eğitiminin solfej boyutunda kullanımının yaygınlaştırılması bu anlamda önem taşımaktadır. Dünyanın farklı bölgelerinde solfej eğitimi alan bireylerin dijital bir kaynağa eş zamanlı olarak ulaşarak kullanabildikleri notasyon videolarının son yıllarda kullanım oranı artmaya başlamıştır. Bu durumdan yola çıkılarak hazırlanan solfej eğitim videolarının muzikolaj kanalında yayınlanarak geniş bir kitleye ulaştırıldığı düşünüldüğünde uzaktan eğitim sistemi anlamında faydalı bir araç olarak notasyon videoları göz önünde durmaktadır. Doğru teknikler ile müzik eğitimi çalışmalarına destek amaçlı hazırlanacak notasyon videolarının özellikle solfej eğitiminde olmak üzere müzik eğitiminin birçok alanında ritmik ve melodik okuma çalışmalarını imgesel olarak destekleyebileceği düşüncesiyle bu teknik ile ilgili çalışmaların yaygınlaştırılması gereklidir. Ancak unutulmamalıdır ki müzik eğitiminin icra boyutuna yönelik süreçlerde yardımcı kaynak olarak kullanılabilen notasyon

videolarının yine eğitim amaçlarına uygun olarak kullanılması oldukça önemlidir. Özellikle solfej eğitimine yönelik hazırlanan videoları kullanırken bilinçli bir davranış süreci gereklidir. Solfej etüt ve eserlerine ait müziksel imgeleri duyarak ve görerek icra ederken yine parçalardaki aralıklar, ritim kalıpları, nüanslar, tempo değişimleri gibi diğer imgesel öğelerinde farkında olarak çalışılması gereklidir. Notasyon videoları bu noktalara dikkat edilecek şekilde kullanıldığında müziksel gelişim aşamalarına olumlu katkılar sağlayan yardımcı ders materyalleri olarak faydalı olacaktır.

Kaynakça

- Apel, W., (1951). *Harvard Dictionary of Music*. England: Routledge and Kegan Paul.
- Gedikli, E., (2007). *Eğitim fakülteleri, sınıf öğretmenleri, müzik öğretmenleri için müzik eğitimi*. Ezgi Kitabevi: Bursa.
- Gazimihal, M. R. (1961). *Musiki Sözlüğü*. İstanbul: İstanbul Milli Eğitim Yayınevi.
- Hammoud, R. I. (2006). *Interactive Video Algorithm and Technologies*. Netherlands: Springer.
- Henry, E., Mobberley, J., (2000). *Musicianship Ear Training, Rhythmic Reading and Sight Singing Volume 1*, New Jersey: Prentice Hall Englewood Cliffs.
- Luppa, N. V., (1984). *A practical guide to interactive video design*. White Plains, NY: Knowledge Industry Publications.
- Özcan, O., (2003). *İnteraktif Medya Tasarımında Temel Adımlar*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Say, A. (1985). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sadie, S., (1980). *The new grove dictionary of music and musicians*. London: Macmillan Publishers.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum* (3. Baskı). Evrensel Müzikevi, Ankara.
- Özgür, Ü. ve Aydoğan S. (2002). *Müziksel işitme okuma*. Ankara: Sözkese Matbaası.